

CENA 50 MK.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za 1 wiersz non. lub jego miejsce
na str. 1.2.3. m. 250., w tekście m. 200
Nekrologi 250 mk. zwyczajnie 120 mk

Adres Redakcji i Administracji
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9—12 i od 2—6 po poł.

PRENUMERATA WYNOSI

w Kaliszu miesięcznie 800 Mk.

Na prowincji z przesyłką

pocztową 1000 Mk.

Zagranicą 2000 Mk.

Cena pojed. egzemplarza 50 Mk.

№ 222 (7261).

Sobota, dnia 30 Września 1922 r.

Rok XXX

OAZA

Dla młodzieży dozwolone.

Początek codziennie:

1-szy seans o godz. 6.45, ostatni 9.15 w Sobotę i Niedziele 1-szy seans o g. 4.45 ostatni 9.15.

Od soboty, dnia 30. 9. do wtorku, dnia 3. 10. — Tylko 4 dni. —

Spieszcie zobaczyć wszyscy

Na tasce fal

ELMO LINCOLN.

z krótkim streszczeniem poprzednich serji. Dramat sportowo-amerykański w 6 aktach w którym występuje najsilniejszy człowiek

Dr. P. KLINGER
SPECJALISTA
chorób wenerycznych i skórnych
.. (analizy krwi na syfilis) .. 1402
przyjmuje codziennie: od 9—10 i od 4—7,
w niedziele i święta od 11—1. Towarowa 3, 1 p.

Lekarz D-ta

HENRYK SOLNIK

choroby jamy ustnej i zębów.

Przyjmuje codz. od 9—1 i od 4—7 po południu
Towarowa 3 m. 17. 2605.

Na korzyść Pol. Tow. Czerwonego Krzyża

odbędzie się w niedzielę, dnia 1-go października 1922 roku w starym Parku Miejskim

Wielka Loteria Fantowa

Każdy kto pragnie wygrać konia, krowę, barana, kozę itp. cenne przedmioty winien pospieszyć i spróbować szczęścia. — Orkiestra wojskowa. — Wejście do parku 100 mk. — Bilet na loterię 200 mk. — W razie niepogody loteria odbędzie się w następną niedzielę. ..
Początek o godz. 1 w poł.

Na korzyść Pol. Tow. Czerwonego Krzyża

Telegramy.

Ludność pasa neutralnego chce głosować

WARSZAWA. W tych dniach bawiła w Warszawie delegacja ludności z pasa neutralnego do celu poinformowania się o technice wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej, gdyż wśród ludności tamtejszej istnieje niezłomna wola dokonania tam wyborów podobnie jak przy wyborach do sejmiku wileńskiego. Delegacja postanowiła złożyć rządowi polskiemu prośbę o uwzględnienie wyborów i zamierza w czasie bytności delegata Ligi Narodów w pasie neutralnym złożyć mu memoriał w tej sprawie.

Liga przekazuje sprawę Galicji wschodniej Radzie ambasadorów

GENEWA. Rada Ligi Narodów przyjęła wczoraj propozycję delegata rumuńskiego Disca, który poruszył kwestję ujednostajnienia walut w państwach należących do Ligi. Rada Ligi przekazała tę sprawę komisji gospodarczej finansowej. Rada postanowiła zająć się rezolucją

w sprawie handlu opium. Stosownie do postanowienia Ligi, rada postanowiła zwrócić uwagę głównych mocarstw koalicyjnych na konieczność możliwie jak najszybszego uregulowania sytuacji prawnej w Galicji wschodniej. Tekst tej decyzji wręczy prezydent rady konferencji ambasadorów. W końcu prezydent rady de Gama podał do wiadomości swój raport w kwestji ochrony mniejszości na Łotwie. Reprezentant Łotwy przekażał to sprawozdanie swemu rządowi, a rada na następnym posiedzeniu powzięła decyzję w tej sprawie.

Trudności finansowe Warszawy

WARSZAWA. Prezydent Warszawy p. Nowodworski w związku z pogłoskami o jego rzekomym ustąpieniu z powodu pustek w kasie miejskiej, oświadczył współpracownikowi „Przeglądu Wieczornego”, że ustąpić nie zamierza, zaś sytuacja finansowa miasta, aczkolwiek trudna, nie jest rozpacziwa. Jest rzeczą jasną, że jeżeli niedobór państwowy wzrósł o 50 proc., to wydatki magistratu podniosły się w tymże mniej więcej stosunku, zaś dochody tej zwyczajnie nie wyrównują. Pogłoski o braku pieniędzy na pensje październikową dla urzędników są błędne. Urzędnicy otrzymają na październik całkowitą pensję wraz z podwyżką około 20 proc. w stosunku do płac wcześniejszych.

Podwyższenie ceny dzienników w Warszawie

WARSZAWA. Wydawnictwa pism warszawskich podwyższyły cenę 1 numeru dziennika od dn. 1 października na 100 marek.

Spisek venizelistów

BERLIN. „Est Europe“ donosi z Aten: tuższej policji udało się wykryć spisek venizelistów, który przygo ował powstanie. Władze wykryły większą ilość magazynów broni należących do spiskowców. Przywódcy ruchu, między którymi znajduje się 30 oficerów, oraz były minister wojny Griwase, zostali aresztowani.

Abdykacja króla Konstantyna

PARYZ. Według wiadomości z Aten król Konstantyn zrzekł się tronu. Przewidywane jest ustąpienie gabinetu greckiego. W Medjolanie i Salonikach wybuchł bunt, w którym bierze udział wojsko i marynarze. W kołach politycznych krąży pogłoska o możliwości abdykacji sułtana.

Abdykacja Konstantyna bezwarunkowa

PARYZ. Wbrew pierwszym wiadomościom z Aten, że król Konstantyn abdykował na rzecz Siadocha (następcy tronu). Abdykacja jego było bezwarunkowa.

Konsul polski w Palestynie

WARSZAWA. W niedługim czasie utworzony będzie w Palestynie konsul polski. Na stanowisko konsula powołany ma być obecny radca poselstwa polskiego w Belgradzie p. Smogorzewski.

Pożegnanie Sejmu

WARSZAWA. Z racji zakończenia ostatniej sesji Sejmu ustawodawczego prezydent Rady Ministrów urządził obiad pożegnalny dla prezydium Rady Ministrów odbył się raut, w którym udział wzięło prezydium sejmu, prezydja klubów sejmowych, członkowie rządu, przedstawiciele świata politycznego i prasy.

Nowy konsul w Berlinie

WARSZAWA. Na stanowisko konsula polskiego w Berlinie, otrzymał nominację obecny konsul w Berlinie p. Namysłowski.

Z pobytu gen. Sikorskiego w Londynie

LONDYN. Podczas interview, udzielonego przedstawicielom prasy, gen. Sikorski wyraził zadowolenie z przebiegu swej wizyty w Londynie, oraz żał że krótkość pobytu nie pozwoli mu na zapoznanie się z ekonomiczną sytuacją Anglii. Czyniąc aluzję do rozmaitego rodzaju trudności, jakim Polska musi stawić czoło, gen. Sikorski podkreślił, że Polska potrzebuje pokoju i pragnie go z głębi serca. Polska w chwili obecnej rozwija się coraz wspanialej, zwłaszcza w dziedzinie rolnictwa. Armia sowiecka, mówił gen. Sikorski — stanowi wielkie niebezpieczeństwo dla Polski która w razie jej zaatakowania musiałaby się bronić. Wreszcie gen. Sikorski wspomniął, że szef angielskiego Lord Cavan obiecał mu odwiedzić przy pierwszej nadarzającej się okazji.

Petraktacje rządu z przywódcami rewolucjonistów

ATENY. General Papulos po konferencji z parlamentarzystami rewolucjonistów powrócił dziś w południe do Aten, przywożąc warunki rewolucjonistów, które natychmiast zostały przyjęte. Warunki te dotyczą przedewszystkiem abdykacji króla i utworzenia nowego gabinetu. Nowy rząd utworzy prawdopodobnie generał Niderlo — venizelista. Dwór królewski oraz koła rojalistyczne nie stawiają żadnego poważniejszego oporu ruchowi rewolucyjnemu.

ATENY. Jak donoszą z Angory, tureckie władze wojskowe wobec rewolucji w Grecji przedsięwzięną niezwłocznie wszelkie środki, niezbędne dla ochrony ludności muzułmańskiej w Tracji na wypadek przerwania się ruchu rewolucyjnego na terytorjum.

Co Niemcy zapłacą Ameryce?

WASZYNGTON. Prezydent Harding mianował nowojorskiego adwokata Parkera amerykańskim komisarzem niemiecko-amerykańskiej komisji dla ustalenia wysokości odszkodowań, przypadających Ameryce od Niemiec. Komisja odbędzie pierwsze posiedzenie w Waszyngtonie 10 października.

Dymisja gabinetu greckiego

ATENY. Gabinet podał się do dymisji.

Kronika Wyborcza.

Spis list państwowych

Dla orientacji czytelników dajemy poniżej wykaz wszystkich bez wyjątku list państwowych do Sejmu i Senatu, zgłoszonych na ręce generalnego komisarza wyborczego:

- Nr. 1 Pol. str. lud. (Piast).
- Nr. 2 P. P. S.
- Nr. 3 „Wyzwolenie“ (Thuguttowcy)
- Nr. 4 żydowski „Bund“.
- Nr. 5 Związ. prolet. wsi i miast (komuniści).
- Nr. 6 Rady ludowe.
- Nr. 7 N. P. R.
- Nr. 8 Chrześc. Związek Jedności Narodowej.
- Nr. 10 Dem. unj. państw.
- Nr. 11 Poalej—syjoniści.
- Nr. 12 Centrum.
- Nr. 13 P. S. Lud. — lewica (Stapiński).
- Nr. 14 Mieszczañska.
- Nr. 15 grupa Okonia.
- Nr. 16 blok mniejsz. narod.
- Nr. 17 zjednocz. stron. narod. żydowskiej (syjoniści galicyjscy).
- Nr. 18 inwalidzi i zdem. wojskowi.
- Nr. 20 żyd. dem. blok ludowy z Priuckim i Hirschhornem.
- Nr. 21 Niezależni socjaliści z B. Drobnerem na czele (komuniści zamaskowani)
- Nr. 22 Polski związek kresowy.

„Bund“ zapomniał o Senacie

Organizacji wyborczej Bundu zdarzył się wypadek: zapomniała, że onegdaj upłynął termin składania list państwowych do Senatu. Z tego powodu Bund pozbawiony będzie takiej listy.

Rozłam w „Odrodzeniu Gospodarczem“

Jak wiadomo, organizacja wyborcza przemysłowców kupców tworzona przez p. Hersego pod hasłem Odrodzenia Gospodarczego Polskiej w ostatniej chwili skłoniła na tory partyjne i podporządkowała się blokowi Ch. J. N. Wojewódzkiemu Komitet Wyborczy Odrodzenia Gospodarczego w Lublinie nie uznał tej wolty i w dniu 20 bm. na własną rękę przystąpił do „Polskiego Centrum“. Jak się dowiadujemy, również w Warszawie, Łodzi, i innych miastach liczni członkowie „Odrodzenia“ nie chcą pójść w służbę Ch. J. N. stracając własny sztandar w przeddzień bitwy, szukają porozumienia z komitetami wyborczymi, lepiej odpowiadającymi interesom przemysłu i handlu.

Kandydaci mieszczańscy w Gnieźnie.

Centrum mieszczańskie narodowe i „postępowe“ ustaliło na okręg nr. 33 (Gnieźno, Mogilno, Wierzbica, Sroda, Witkowo, Wagrowice, Oborniki) następujące kandydatury: 1) general Dowbór Muśnicki, 2) dyrektor poczty w Gnieźnie Frankowski, 3) dyrektor gimnazjum w Poznaniu Krotowski, 4) W. Lenartowski z Wagrowca, 5) p. Bawarski z Nakła. Na kan dydatów do senatu wysunięto: 1) Aleksandra Thoma sa, 2) dyr. Ziembęńskiego z Poznania, 3) dyr. Smie teckiego z Gnieźna.

Blok mniejszości częściowo rozbity.

Blok mniejszości narodowych na Wileńszczyźnie uległ rozbitciu. Białoruski komitet wyborczy wystawił własną listę lub stanie do wyborów w porozumieniu z Odrodzeniem.

Z państwowej komisji wyborczej.

O odbyło się posiedzenie państwowej komisji wyborczej. Obecni byli członkowie komisji z urzędu pełnomocnicy ugrupowań politycznych. Przy rozważaniu listy nr. 3 „P.S.L. Wyzwolenie lewica ludowa“ prof. Buzek oświadczył, że nazwa P.S.L. wprowadza w błąd wyborców innych ugrupowań ludowych np. P.S.L. Piasta ma identyczny tytuł „P.S.L. Piast“. Pełnomocnik Wyzwolenia mec. Szumański oraz pos. Bagiński bronili nazwy listy nr. 3, która zdaniem ich, utarła się wśród mas i nie budzi żadnych wątpliwości tymbarndziej, że P.S.L. Piast ma pełną nazwę „Polskie Stronnictwo Ludowe“. Komisja przychyliła się do wywodów reprezentantów Wyzwolenia.

Lista nr. 5 zatytułowana „Związek proletariatu miast i wsi“, spowodowała protest mec. Tomaszewskiego i pos. Pużaka, reprezentantów Polskiej Partii Socjalistycznej, którzy dowodzili, że pod pojęciem ogólnem proletariatu można rozumieć wszystkie stronnictwa robotnicze i ludowe.

Inni członkowie komisji dowodzili, że to jest lista komunistyczna, stoi bowiem na jej czele pos. Łaficucki. Komisja przychyliła się do wywodów większości swych członków i zdecydowała do usunięcia nazwy „Związek proletariatu miast i wsi“, dając pełnomocnikom listy nr. 5 termin 24 godzinny dla zmiany nazwy tej listy.

Gen. Żeligowski nie kandyduje.

W prasie ukazało się zaprzeczenie wiadomości jakoby gen. Żeligowski zgodził się na wystawienie jego kandydatury na liście PPS. General stoi na stanowisku nie brania udziału w walkach partyjnych.

Partje żydowskie.

Warszawa 28 września.

Żydzi umieją około siebie robić wieki „rajwach“. Innymi słowy: świetnie się reklamują. Czyż tego nie widać w literaturze?.. A w polityce jest może inaczej? Najlepiej ze wszystkich doceniają znaczenie opinii, prasy i reklamy.

Jak umiejętnie przy obecnych wyborach zakreklamowali blok mniejszości narodowych! Zasugerowali społeczeństwu, jakoby za blokiem wypowiedzieli się wszyscy Żydzi solidarnie. Rzeczywistość odbiega coś nie coś od rozreklamowanej potęgi. Przekonać się o tem najłatwiej z obrazu stronnictw żydowskich w chwili obecnej. Zaznaczamy, iż informacji do niniejszych wyjaśnień zasięgnęliśmy u dziennikarzy żydowskich i to z obozu syjonistycznego. Przy tej sposobności trzeba wyrazić żal gorący, iż mimo istnienia licznej prasy żydowskiej, hebrajskiej i żargonowej, w piśmie polskich nie ma znawców żargonu i społeczeństwo jest zdane na informacje pochodzące nie rdzennych asyryjczyków: a to szkodzi.

Pod względem politycznym Żydzi w chwili obecnej rozpadają się na następujące ugrupowania polityczne.

A. Ugrupowania mieszczańskie:

1. Syjoniści: Posiadają oni w Sejmie posłów: Grünbauma, Thona, Har glassa. Głową partji jest dr. Klumel, kupiec warzawski, Rozporządza najlichniesz prasa żargonowa, jak: w Warszawie „Hajnt“, posiadający około 20.000 nakładu, „Nowy Dziennik“ w Krakowie, „Cwila“ w Lwowie, „Lubliner Tageblatt“ w Lublinie, „Unser Freund“, a w powiatach prowincjonalnych tygodniki. Jest to partja silna, ogarniająca swymi wpływami żydostwo w całej Polsce.

2. Ortodoksi Aguda. Agudas: Szlome Emanuel Izrael. W Sejmie reprezentują ich: sędziwy Perlmutter i Mendelsohn, którzy wszedł po śmierci pos. Halperna. Na czele partji stoi r. bin cudotwórca z Kalwarji pod Warszawą. Partja ta oparta o rabinów i kałwały, posiada największe wpływy w Kongresówce i Małopolsce. Wobec ostatnich wydarzeń światowych i deklaracji palestyńskiej Bałoura ortodoksi zaczynają się zbliżać do pozytywnej pracy syjonistycznej. Centralnym ich organem jest „Der Jud“ bijący około 8.000 nakładu. Ideowo ich kierownicy jak red. Kirschbaum i Kaminer, porzucili dawne niezdecydowane stanowisko, w którym dochodzili nawet do tolerowania asymilacji, grawitują zwolna ku syjonizmowi.

3. Mizrahi—to faktycznie syjonistyczni ortodoksi. Należą już do składu organizacji światowej syjonistycznej. Reprezentantami ich w Sejmie Farbstein, a obok niego największy wpływ posiada rabin Kowalski z Włocławka. Organem ich jest tygodnik wydawany po hebrajsku „Mizrahi“.

4. Fokiści tj. ludowy żydowski. Widomą ich głową jest Nochim Priucki, którego mandat sejmowy został unieważniony. W Sejmie ich wykładowcą jest naczelny publicysta „Naszego Kurjera“, — wydawanego podobnie jak „Nasz Dziennik“ i „Cwila“ po polsku—poseł Hirschhorn. Fokiści nie tyle oddziaływują drogą organizacyjną, bo skoordynowanej organizacji masowej nie posiadają, ile przede wszystkim drogą prasy, a głównie przez wybitnych swych publicystów. Zbliża się do nich najbardziej rozpowszechniony dziennik żargonowy „Der Moment“ w Warszawie pod redakcją ojca Priuckiego. Obecnie im służy „Nasz Kurjer“, w Lublinie „Lubliner Najes“, w Białymstoku „Das Naje Leben“. Odpowiedni kiem ich w Wilnie jest „żydowska demokratyczna partja“, prowadzona przez dra Szabata, a rozporządzająca dziennikiem „Unser Tog“.

B) Ugrupowania socjalizujące lub socjalistyczne:

5. Hitahdut (zjednoczenie). Odpowiadają ideowo rosyjskim trudownikom. Przewodzi im dr. Berkelhammer z Tarnowa, b. red. Nowego Dziennika. Jest to prąd syjonistyczny socjalizujący rozporządzający wpływami szczupłymi i tygodnikiem Folk und Land.

6. Cejrajzion młodzi syjoniści pod wodzą red. Szwalbego i Hermińskiego z panem Betrejung. Są już bardziej zaawansowani w swym socjalizmie i chcieliby nawiązać kontakt z trzecią międzynarodówką.

7. Poalej-sion prawica. Są to syjonistyczni socjaliści demokraci. Wyznawcą ich jest poseł Schipper. Z światową organizacją syjonistyczną są związani luźnie. Mają organ Arbeiter Wort.

8. Poalej-sion lewica jest organizacją konspiracyjną. Stoi na gruncie trzeciej międzynarodówki. Z centralą syjonistyczną zerwała, a do międzynarodówki się nie dostała, albowiem komitet jej wykonawczy zażądał od tej partji wyrzeczenia się syjonizmu i rozwiązania.

9. Bund jest największą organizacją żydowską socjal-demokratyczną. Kierują nią radni miejscy w Warszawie:—Ehrlich, Alter, Zybert. W

partji zwalczają się prądy radykalniejsze z umiarkowanymi, których wyrazicielami są przewodcy, reprezentujący czynnik inteligencji. Posiada dziennik Folkszeitung o nakładzie około 10000 egzemplarzy. Do trzeciej międzynarodówki nie należy.

10. Komuniści żydowscy, którzy działają wspólnie z polskimi.

Co do wpływów w masach żydowskich, to dzielą się nimi: syjoniści, ortodoksi bundziści, mizra-chiści, folkisci i poalejsyjoniści lewica. Inne ugrupowania są słabsze.

W nadchodzących wyborach Żydzi rozpadają się na cztery grupy:

a) blok mniejszości narodowych tj. syjoniści ortodoksi, mizra-chiści i hitahdut.

b) blok demokratyczny żydowski z folkistami na czele;

c) bundziści;

d) poalejsyjoniści lewica;

Tak się przedstawia żywiół żydowski w chwili obecnej, przedstawiony przez wybitnego publicystę obozu syjonistycznego

Echa sprawy o oszczerstwo.

W dniu wczorajszym w „Gazecie Kaliskiej“ umieściliśmy dane nadesłane nam przez p. Kowalika w sprawie wyroku na b. ministra p. Jana Michalskiego oskarżonego przez p. Kowalika inspektora o oszczerstwo, w którym p. Michalski zarzucił p. Kowalikowi, iż zajmuje się paskarstwem. Sąd rozpatrzywszy sprawę uznał winnym p. Jana Michalskiego i za ucywnioną znie wagę p. Kowalikowi skazał byłego prezydenta na mocy art. 531 k. k. na 200 tys. mk. z zamianą na 6 m. więzienia oraz 30 tys. mk. kosztów sądowych, a nie jak podał p. Kowalik na 6 m. więzienia z zamianą na grzywnę. Dodać wreszcie należy, że wobec amnestji p. J. Michalski został całkowicie zwolniony od kary: p. J. Michalski zapłacił tylko koszty sądowe w wysokości 30 tys. mk.

Od Wydawnictwa.

Skutkiem znacznego podrożenia papieru, robocizny i t. p. wszystkie pisma stołeczne podniosły pisma na 100 mk. od 1.X, a prowincjonalne na 80, wobec tego wydawnictwo „Gazety Kaliskiej“ zmuszone zostało podnieść cenę pojedynczego numeru na 60 mk. i zarazem wprowadzić od 1 października roznoszenie gazet do domów.

Przenumerata wynosić będzie:

W administracji mk.	1150 miesięcznie
Z odnośnieniem „	1300 „
Na prowincję „	1450 „
Za granicę „	2800 „

OGŁOSZENIA:

Za wiersz jednoszpalt. nonp. na 4-jej st. 150. na 1, 2, 3—300 mk. w tekście 250.

KRONIKA.

— WIELKA LOTERJA FANTOWA.

Kogo cały rok szczęście w loterii zawiodło powinien spróbować jeszcze raz Wielkiej Loterii Fantowej mającej się odbyć w niedzielę dn. 1 rb. gdyż małą sumę mk. 200, za los, ma możność wygrania fantu wartości do 100.000.

— GODNE NASŁADOWNICTWA.

Nieznaną żydówką przyszła do komisariatu pol. państw., gdzie z róciła się do starszego przodownika p. Kornego z tem, iż by jej zmienił miejsce na Nowym Rynku, jakie policja każdemu ze sprzedawców przedtem na tymże rynku wyznaczyła. P. Korny żydówce tłumaczył, że miejsce zostały wyznaczone tymczasowo i że będzie mogła we właściwym czasie o tem zameldować, a jeżeli to będzie możliwe miejsce jej się zamieni.

Gdy p. Korny wyszedł na chwilę do pokoju p. Komisarza, żydówka zostawiwszy na stole p. K. 10 tys. mk. tytułem łapówki ulotniła się. O łapce tym p. Korny zameldował p. Komisarzowi. Pieniądze zostały przesłane do Komendy.

Jakoś do p. Kornego nie mają ludzie „szczęścia“ już kilkakrotnie próbowano tego dzielnego funkcjonariusza przekupić i zawsze się nie udaje w dodatku ci co przekupują narażają się na su-

nowe kary. Doprawdy, że czas zapomnieć o tem co było kiedyś. W każdym razie zachowanie się p. Koronego winno być przykładem i wzorem dla wszystkich funkcjonariuszy państwowych.

— DZIECI GINA.

Kilkakrotnie notowaliśmy już wypadki zaginięcia w Kaliszu dzieci oto znów niejaka Wiktoria Wypych zameldowała w komisarjacie Pol. Państw., iż przedwczoraj dwóch jej chłopców Jan 3 lata i Henryk 4 lata wyszli popołudniu i dotąd do domu nie powrócili. Obaj chłopcy byli ubrani w kawowe ubranki i niebieskie fartuszeki. Tegoż dnia w komisarjacie zameldowała Golańska Józefa zamieszkała przy ul. Browarnej 15, jej 17-letni syn wyszedł w poniedziałek z domu i dotąd nie powrócił.

— WALKA NA NOZE.

Mieszkańcy m. Kalisza: Lisak Teodor sprzeczał się Michalskim Stefanem od sprzeczki przeszło do bójki, w której Lisak pokaleczył nożem Michalskiego.

— NA GORACYM UCZYNKU.

Funkcjonariusz policji zatrzymał dwóch podejrzanych osobników, którzy nieśli na plecach worki. Po sprawdzeniu okazało się, że są to: Cebulski Wacław (Skarszewska 10) i Kwiatkowski Józef (Turecka 10), w workach znajdowała się duża chustka, dwa worki, 10 kilogr. soli. Rzeczy te pochodziły z kradzieży.

— KRONIKA DJECEZJI KUJAWSKO-KALISKIEJ ogłasza następujące odznaczenia, otrzymane od Ojca św., przez kapłanów tej dijezji:

Kanonicy bazyliki katedralnej włocławskiej: ks. Piotr Czaplak, ks. Antoni Borowski, rektor seminarjum oraz ks. Wawrzyniec Waszak, dziekan i proboszcz ze Służewa, mianowani pałatami domowymi Jego Świątobliwości, ks. Walery Pogorzelski, dziekan i proboszcz z Pajęczyna szam belan tajnym nadliczbowym; ks. Stefan Kuliński, dziekan i proboszcz w Brześciu Kujawskim oraz ks. Paweł Załuska, proboszcz w Kruszynie — szambelanami honorowymi.

— WYSCIGI TOW. CYKLISTOW w KALISZU. W dniu 24 bm. odbyły się na szosie Szczygłowskiej za dworcem kolejowym pierwsze wyścigi cyklistów zorganizowane przez niedawno wznowione Towarzystwo Cyklistów w Kaliszu. Kilkudziesięciu jeźdźców wyruszyło z klubu Towarzystwa przy Alei Józefiny 4 pod kierunkiem kapitana Szpechta. Na miejscu startu przybyło kilka tysięcy osób z Kalisza, bądź samochodami, bądź dorożkami, bądź też pieszo. Zainteresowanie zebranej tak licznie publiczności biegami było wielkie, czego dowodem były huczne oklaski dla zwycięzców.

Sędziami na starcie byli dr. Koszutski, dr. Ceglowski, rejent Rudzki, Szpecht, Radajewski i Wize.

W biegu I otwarcia zwyciężyli: Biedak Jan nagroda I, Świeściak Józef 2-ga, Kornacki 3-cia.

W biegu II nowicjuszów zwyciężyli: Koszutski Józef nagroda 1-sza, Koszutski 2-ga, Drzewiecki 3-cia.

W biegu III głównym zwyciężyli: Jarnuszkiewicz Mieczysław nagroda I, Świeściak 2-ga, Hofman Albert 3-cia.

W biegu IV seniorów zwyciężyli: Suleciński nagroda 1-sza, Hofman Albert II, Stankiewicz Jan 3-cia.

W biegu V pocieszenia zwyciężyli: Wistechube nagroda 1-sza, Jarnuszkiewicz Henryk 2-ga, Sobierajski Franciszek 3-cia.

Zwycięscy otrzymają nagrody w postaci żetonów. Zarząd Towarzystwa Cyklistów krąży o około urzędzenia stałego toru dla cyklistów w tym względzie Magistrat m. Kalisza winien dopomóc Towarzystwu Cyklistów przez oddanie odpowiedniego placu pod tor dla zwolenników tego sportu.

— PRZYŁAPANI DOLINIARZE.

Podczas wtorkowego targu na Nowym Rynku policja przychwyciła na gorącym uczynku kradzieży kieszonkowej dwóch doliniarzy, Zygmunta Bajera, lat 19, mieszkająca Łodzi, oraz Jana Pisarskiego, lat 18, mieszkająca Kalisza, których oddano do dyspozycji Sądu Pokoju 2-go rewiru.

— ZEMSTA ZŁODZIEJI.

Na polach p. Radońskiego w dom. Żelazków, jacyś amatorzy stale kradli okopowiznę tak że polowy Antoni Rzepczak zmuszony był całe noce pilnować na polu.

Jednej nocy zauważył kilku mężczyzn kradnących kartofle, cichaczem podszedł bliżej i 2-óch z nich zdołał poznać, zawołał ich po nazwisku. Spłoszeni złodzieje zobaczywszy, iż są poznani,

s. † p.

Franciszek Maciejowski

DROGERZYSTA.

Po krótkich lecz ciężkich cierpieniach zmarł w Kaliszu dnia 27 września r. b. przeżywszy lat 45.

Nabożeństwo żałobne za spokój duszy zmarłego odbędzie się w kościele św. Mikołaja w sobotę, dnia 30 września o godzinie 9 i pół rano.

Pogrzeb odbędzie się w Niedzielę dnia 1 października o godzinie 5 po południu z tegoż kościoła na cmentarz miejscowy.

Na smutne te obrzędy zapraszają krewnych przyjaciół i znajomych pograżeni w ciężkim smutku

2701 **Matka i rodzeństwo.**

rzucili się na Rzepczaka i skatowawszy go do utraty przytomności pozostawili na polu i uciekli dopiero na drugi dzień ludzie idący do pracy znaleźli Rzepczaka w kartoflach. Dwóch z spośród sprawców poznanych przez polowego aresztowano. Są to mieszkańcy Żelazkowa Józef Fronczak i Walenty Jałowica.

— KRADZIEZE.

Złodzieje przewyciężają wszelkie trudności w swym ciężkim fachu rozebrali ścianę w oborze w kolonji Teodozji gm. Iwanowice i zabrali półtorarocznego byczka wartości 50.000 mk.

Apolinarem Barczyńskiemu we wsi Wolniki gm. Łąka złodzieje zabrali pierzynę, poduszki, kapry, bieliznę, 15 łokci płótna 5 łokci towaru na ogólną sumę 160.000 mk.

— UMOWA W SPRAWIE DŁUGÓW ZAGRANI CZNYCH.

W Łodzi bawili przedstawiciele przemysłu zagranicznego, którzy konferowali z tutejszymi przemysłowcami w sprawie uregulowania długów przedwojennych jakie przemysł łódzki zaczął na granicy. W wyniku konferencji zawarto umowę, w myśl której dług angielskie zostały oprocentowane w stosunku 1 proc. od 4 sierpnia 1914 roku do 15 września br. Całkowity dług ma być spłacony w ciągu 15 lat w ratach półrocznych. Pierwsza rata ma być zapłacona 15go marca r. przy.

Długi francuskie i belgijskie mają być spłacone w ciągu lat 12tu z procentem od 4go sierpnia 1914 roku do 15go września br. 1 i pół proc. a po tym terminie 4 proc.

Przedstawiciele przemysłowców średnich mają być traktowani z przedstawicielami zagranicznymi powołać specjalny komitet.

— ZMIANA W ODPOWIEDZIALNOŚCI ZARZĄDU POCZTOWEGO ZA KRAJOWE PRZESYŁKI POCZTOWE.

Od 1go października 1922 roku wchodzi w życie rozporządzenie ministra poczt i telegrafów, na mocy którego zarząd pocztowy w każdym poszczególnym wypadku zaginięcia poleconej przesyłki listowej, bez względu na rzeczywistą wartość zaginionej przesyłki, wypłaca odškodowanie w kwocie 500 marek. Dotychczas odpowiedzialność ta była ustalona na 40 marek.

— WIELOMILJONOWE POZYCZKI DLA MŁY NOW.

Wielkie młyny otrzymają od ministerjum skarbu wielomiljonowe kredyty, aby przy zakupie zboża mogły nie korzystać z kredytów bankowych, znacznie droższych.

Obliczenie ceny mąki, pochodzącej z takich młynów odbywać się będzie pod kontrolą rządu.

— ZJAZD SAMORZADOWYCH OPIEK SPOŁECZNYCH.

W dniach 29 30 września i 1 października br. odbędzie się w Warszawie zjazd przedstawicieli samorządowej opieki społecznej. Dnia 29 bm. o godz. 8,30 rano odbędzie się nabożeństwo w domu wychowawczym ks. Boduena, ul. Nowogrodzka 75, poczem nastąpi zwiedzenie tego zakładu. Uroczyste otwarcie zjazdu odbędzie się o godz. 10,30 w sali rady miejskiej w ratuszu. Program zjazdu obejmuje referaty z dziedziny opieki społecznej, oraz zwiedzenie szeregu zakładów.

— WYBORY DO IZBY LEKARSKIEJ.

Łódzki Dziennik Urzędowy podaje w Nr. 38. Na zasadzie Ustawy z dnia 2 grudnia 1921 roku o ustroju i zakresie działania izb lekarskich (Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej Nr. 105), Rozporządzenie Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 25 lipca 1922 roku o pierwszych wyborach do rad izb lekarskich (Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej Nr. 70 poz. 628), oraz wyjaśnienia Ministerstwa Zdrowia Publicznego z dn. 11 sierpnia 1922r. Nr. Ong. 25321/1371/22 prostuje się listę lekarzy, uprawnionych do wzięcia udziału w wyborach do Izby lekarskiej w Łodzi, przez określenie z niej następujących nazwisk lekarzy, których jedni są obywatelami państw obcych, inni nie uzyskali nostryfikacji dyplomów, otrzymanych w uniwersytetach zagranicznych i którzy mają przez Ministerstwo Zdrowia Publicznego terminowo udzielone prawa

praktyki lekarskiej do dnia 31 grudnia 1922 roku.

W powiecie Kaliskim: Auerbach Regina, Ostrojański Aleksander, Zejd Dawid.

W powiecie kolskim: Cygler Edward, Goworkowska Estera.

W powiecie Sieradzkim: Eljasberg Miron, Kurdjawcowa Ludmiła, oraz przez dopisanie do niej następujących nazwisk lekarzy, mają prawo głosu: w powiecie Kaliskim Łukaszewicz Stanisław, Zboromirski Edmund, w powiecie Sieradzkim Bohdanowicz Antoni.

— PRZYJACIEL SZKOŁY.

Dwutygodnik Nauczycielstwa Polskiego Poznań, nr. Różana 4 a, Zeszyt Nr. 18 (20 września 1922) Rok 1, cena zeszytu 160 marek.

Drugi zeszyt wrześniowy „Przyjaciela Szkoły” objętości 24 stron — przynosi nam wstępnie obszerną rozprawę kier. szkoły powszechnej Ikerta z Poznania, o istotnych cechach elementarza, w której autor nadaje ostrej krytyce „Elementarz dla szkół powszechnych w Wielkopolsce”, inne, odtąd używane odchyła się od zasad przyjętych przez ogół wybitnych pedagogów i metodyków.

W drugim artykule przedstawia znany lekarz — psycholog Dr. A. Kleśk (Kraków) „Rozwój duchowy dziecka”. Z dalszych prac wymieniamy uwagi O. Milewskiej (Poznań) „O rozbudzeniu i tłumieniu indywidualności postulat: Migacza (Nowy Sącz) dotyczące „Równoprawnienia nauki i śpiewu”, praktyczne wskazówki Kamosskiego (Strojec pow. Wieleński) „Nauka propedeutyki i wiadomości Dra. Magiery (Piotrków) o piętym zjeździe czeskiej badaczy dziecka, dzieła poświęconym językowi ojczystemu znajdujemy ciekawy przyczynek do badań semajologicznych wyrazów „wychować” i „wychowanie” prof. uni.w. Dra. A. Danysza, oraz kilka porad językowych.

Na szczególną uwagę zasługują rubryka „Nasze Echo” i „Pierwsza Ankieta Przyjaciela Szkoły”. Redakcja, otwierając „Nasze Echo”, nawołuje nauczycielstwo do wzajemnej wymiany myśli, spostrzeżeń, uwag i rad. „Przyjaciel Szkoły”, ma być wyrazem spójny między poszczególnymi szkołami jak między szkołą, a społeczeństwem, ma być przejawem myśli nauczycielstwa, chce poniekać je zmusić do myślenia o sobie. Rubryka „Nasze Echo” obejmować będzie głosy, jakimi nauczycielstwo zwraca się do samego siebie i do społeczeństwa i na odwrót: społeczeństwo do nauczycielstwa. Na pierwszym miejscu umieszczone zapytanie, z którym zwrócił się jeden z nauczycieli wołyńskich do Redakcji, P. S. Wychodząc z podobnych pobudek przystąpiła Redakcja P. S. w celu wymiany spostrzeżeń także do urzędzenia pierwszej ankiety. Jako temat podane „Który bohaterowie i bohaterki najbardziej podobają się naszym dzieciom i dlaczego?”.

Całość zeszytu uzupełniona „Przeglądem czasopism”, „Drobnymi wiadomościami” i „Odpowiedziami Redakcji”, przedstawia się bardzo dodatnio tak ze względu na obfitą treść, poziom artykułów, jak na celowość pracy, podjętej i prowadzonej przez ten dwutygodnik pedagogiczny dla pożytku nauczycielstwa polskiego.

— NADESŁANE.

W Warszawie i w innych kilku większych miastach polskich mają powstać kabarety, w których produkcje odbywać się będą wobec publiczności jedzącej i pijącej przy stolikach.

Sprawę tę rozważał na specjalnym posiedzeniu Zarząd Główny Związku Artystów Scen Polskich przy udziale Naczelnej Rady Artystycznej, grona członków honorowych, oraz członków Kapituły zasłużonych artystów wszystkich gałęzi sztuki teatralnej. Po wyczerpującej dyskusji zebrał się do przekonania, że ze względu na moralne zdrowie ogółu, oraz na pomyślny rozwój kultury artystycznej w Polsce, zakładanie takich restauracji-kabaretów jest u nas rzeczą w wysokim stopniu niepożądaną. Nie chodzi tu bynajmniej o istniejące w normalnych warunkach teatralnych kabarety literacko-artystyczne, które spełniają w sposób dodatni swą rolę, łącząc rozrywkę ze zdrowym żartem i ciętą satyrą. Bezpośrednio jednak zetknięcia się produkcji artystycznej z restauracją, winiarnią lub piwiarnią musi wywołać obniżenie się naszego smaku i kultury.

W ciężkich warunkach rozwoju naszej państwowości i życia kulturalnego, gdy trzeba krzepić siły i zdrowie społeczne, gdy sztuka polska z trudem walczy o swój byt, gdy nawet poważniejsze teatry nie spełniają należycie swoich zadań, schlebając pozomy gustom publiczności — nie godzi się mnożyć przedsięwzięcia wątpliwej wartości moralnej i artystycznej.

Z tych względów uważając, że naśladowanie two obcych wzorów w tym wypadku nie jest wskazane, naczelne organy aktorstwa polskiego podają do wiadomości, iż członkowie Związku w teatrach przy stolikach występować nie będą pod rygorem organizacyjnym.

Przewodniczący Związku: (—) Józef Sliwicki. Przewodniczący Naczelnej Rady Artystycznej (—) Juliusz Osterwa.

Przewodniczący Kapituły Członków Zasłużonych: (—) Mieczysław Frenkiel.

Członkowie honorowi:

(—) Wincenty Rapacki. (—) Józef Kotarbiński.

